

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijk Lyceum Pestalozzi I te ANTWERPEN 2

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	29017
Instelling	Stedelijk Lyceum Pestalozzi I
Directeur	Annick LIESENBORGHS
Adres	Boomsesteenweg 270 - 2020 ANTWERPEN 2
Telefoon	03-216.23.64
Fax	03-216.00.26
E-mail	info-llesemnegen@so.antwerpen.be
Website	http://www.stedelijkkonderwijs.be/stedelijklyceumpestalozzi
Bestuur van de instelling	AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
Scholengemeenschap	SG Stedelijk Lyceum
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
CLB	Stedelijk CLB Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
Dagen van het doorlichtingsbezoek	07-10-2014, 08-10-2014, 09-10-2014, 10-10-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10-10-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	12-11-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Roger VAN DEN BORRE
Teamleden	Henk FORIERS, Wendy FRANQUET, Jurgen HUS, Alex MAES, Gino MALFAIT, Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de A-stroom (Leerplan O/2/2010/010)	8
3.1.1.2 Muzikale opvoeding in de A-stroom (leerplan O/2/2005/075)	10
3.1.1.3 Nederlands in de A-stroom (leerplan O/2/2012/009)	12
3.1.1.4 Wiskunde in de A-stroom (leerplan O/2/2008/011).....	13
3.1.1.5 VOET.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Evaluatiepraktijk.....	20
4.2 Leerbegeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Stedelijk Lyceum Pestalozzi I is een middenschool met in haar studieaanbod alleen een A-stroom, die op het ogenblik van de doorlichting bevolkt wordt door ongeveer 240 leerlingen van diverse herkomsten. De school stelt alles in het werk om het gebouw en de leeromgeving voor leerlingen en personeelsleden zo leefbaar en zo aangenaam mogelijk te maken. Zij heeft een traditie van projectwerking opgebouwd, samenhangend met haar curriculumaanbod. In samenwerking met het hele schoolteam profileert de directie het Lyceum als een leerlingvriendelijke en tegelijk veeleisende school ten aanzien van de buitenwereld.

Het Lyceum heeft een heterogene instroom van leerlingen uit verscheidene basisscholen. Het gaat voor een gedeelte om leerlingen met taal- en leerachterstanden. Zij worden in het teken van het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK-beleid) met veel leerzorg en een efficiënt talenbeleid opgevangen. De school heeft relatief weinig zittenblijvers. Leerlingen die een jaar moeten overzitten, verkiezen dat in de meeste gevallen op de school zelf te doen. Uit de attesteringscijfers valt een strenge deliberatieaanpak af te leiden. Het Lyceum scoort gemiddeld lager dan vergelijkbare scholen wat de A-attestering betreft en gemiddeld hoger wat de B-attestering betreft. Ondanks de strenge oriëntering zijn de latere resultaten in de tweede graad van het algemeen secundair onderwijs (ASO) minder dan verwacht. De resultaten in het vervolgonderwijs volgt de school voorlopig niet structureel op. Zij geven dan ook nog geen aanleiding tot bijstellingen van het onderwijs- en leerproces in het teken van interne kwaliteitszorg.

Het erkenningsonderzoek gebeurde enerzijds op grond van de doorlichting van vier vakken van de basisvorming en van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET), anderzijds op grond van de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen.

Het onderzoek met betrekking tot de vakken levert een geschakeerd beeld op. De realisatie van de vakken van de basisvorming muzikale opvoeding, Nederlands en wiskunde voldoet. Voor het vak Frans voldoet de realisatie niet. De leerplandoelstellingen voor schrijfvaardigheid worden onvoldoende gerealiseerd en de leerlingenevaluatie met betrekking tot alle vaardigheden is onvoldoende representatief. Gezien het tekort voor dat vak krijgt de school een gunstig advies met beperking in de tijd.

Algemeen is de materiële ondersteuning van en de accommodatie voor de vakken een sterk punt. Dat geldt echter niet voor het vak muzikale opvoeding. Zeker met het oog op de geplande verhuis naar de gebouwen aan de Jan de Voslei is dat een werkpunt waarvan de opvolging op beleidsniveau zich opdringt.

Het Lyceum streeft in voldoende mate met een eigen beleidsplan de VOET bij haar leerlingen na. Het VOET-beleid sluit aan bij de sterke aandacht voor de brede vorming van de leerlingen. De schoolleiding ondersteunt de vakgroepen voor de invulling van de VOET-werking, maar heeft nog geen strategie ontwikkeld om de inspanningsverplichting op een gelijkgerichte manier na te komen. De meeste eindtermen van de context 'Lichamelijke gezondheid en veiligheid' worden met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. Wat de context 'Mentale gezondheid' betreft, wordt ongeveer de helft van de eindtermen met voldoende diepgang nagestreefd en worden alle leerlingen bereikt.

Bij de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen werden enkele kleinere risico's en werkpunten vastgesteld, die de school op korte termijn kan ongedaan maken. Voor deze erkenningsvoorwaarde krijgt zij een gunstig advies.

Het kwaliteitsonderzoek met betrekking tot de procesvariabele evaluatiepraktijk geeft aanvullende verklaringen voor sommige bevindingen van het erkenningsonderzoek. Voorlopig is er nog geen gedragen en gelijkgerichte visie op de leerlingenevaluatie en de rapportering van resultaten. De mate waarin de evaluatie wordt afgestemd op de leerplandoelstellingen, is op leraren- en vakgroepeenniveau dan ook uiteenlopend. Ondersteunende kennis wordt in de lijn van de traditie nog vaak als een doel op zich aangezien en wordt nog reproductief bevraagd, zodat de toetsing te weinig indicaties geeft van het inzicht

en de toepassingsvaardigheden van de leerlingen. Bovendien worden in sommige vakken hiaten vastgesteld met betrekking tot de vak- en leerplangebonden vaardigheden en attitudes. Evaluatiecriteria worden niet systematisch afgestemd op de leerplandoelstellingen, waardoor de validiteit en betrouwbaarheid van de leerlingenevaluatie voor verbetering vatbaar zijn. Er zijn criteria voor de beoordeling van de vakgebonden attitudes, waarover ook aan de leerlingen gecommuniceerd wordt. In sommige vakken worden ze echter nog niet expliciet gehanteerd.

Wat de leerbegeleiding betreft, valt het op dat de school vooral curatieve initiatieven neemt. Het zorgteam en de vakgroepen treden in de eerste plaats remediërend op. De preventieve leerbegeleiding is overwegend de verantwoordelijkheid van leraren en vakgroepen. Beleidsmatig wordt ze echter te weinig aangestuurd, zodat de kwaliteit ervan op het vakkenniveau uiteenlopend is. Op schoolniveau wordt een gecoördineerd leezorgbeleid gevoerd. In zijn werking gaat het voorlopig te weinig uit van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. De school brengt de effectiviteit van haar leerbegeleiding nog niet systematisch in kaart.

De nieuwe schoolleiding is zich bewust van de werkpunten en is van plan ze strategisch aan te pakken, uitgaande van een degelijke beginsituatieanalyse. Zij wil een dynamische aanpak ontplooien om de gelijkgerichtheid van personeelsleden, vakgroepen en werkgroepen op schoolniveau te vergroten, in de overtuiging dat alleen op die manier de kwaliteit van de globale schoolwerking en van het onderwijsaanbod kan worden verhoogd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, muzikale opvoeding, Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Latijn	Frans, muzikale opvoeding, Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, muzikale opvoeding, Nederlands, wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de A-stroom (Leerplan O/2/2010/010)

Voldoet niet

Op basis van het onderzoek van de leerlingendocumenten van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat het aanbod van leerplandoelen niet voldoet voor de leerplancomponent schrijfvaardigheid. Voor de vijf taalvaardigheden is de evaluatie onvoldoende representatief om te kunnen nagaan of de leerlingen de leerplandoelstellingen hebben bereikt.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De kennis wordt grondig opgebouwd en ingeoeft in reële gebruikscontexten. Leerlingen oefenen het lezen en het luisteren tijdens de lessen. Tekstsoorten worden hierbij voldoende gevarieerd en de taaltaken sluiten aan bij de gevraagde tekstenmerken en het vereiste verwerkingsniveau. Ook de leerplandoelstellingen voor de component mondelinge interactie komen voldoende aan bod. Leerlingen voeren regelmatig korte gesprekjes via rollenspelen of pair work (ET 24, 25, 26). Ze vertonen spreekdurf.

Er is aandacht voor strategieën. De leerlingen leren reflecteren over de taal. Er worden activiteiten georganiseerd waarbij ze aan de vakattitudes werken. Ze reflecteren doorgaans ook over het belang van deze attitudes bij het verwerven van de taal. Via het bekijken van films en de inhouden van een aantal teksten maken de leerlingen kennis met de Franstalige leefwereld en cultuur.

De leerplandoelstellingen voor schrijfvaardigheid worden onvoldoende geoefend. Leerlingen schrijven veel te weinig functionele teksten tijdens het schooljaar. De eindtermen 28, 29, 30, 32 en 33 komen niet of te weinig aan bod.

Het spreekvaardigheidsonderwijs voldoet. Het aanbod gaat echter nog niet altijd gericht uit van de taaltaken uit het leerplan. Volgende eindtermen worden vooral geoefend: het beschrijven van iets of iemand (ET 18), het hardop lezen van een tekst (ET 13, 14) en het meedelen van informatie uit teksten (ET 15). De andere eindtermen (16, 17, 20, 21) komen leraarafhankelijk beperkt aan bod. De luister- en gespreks- en spreekvaardigheidstraining worden nog niet altijd voldoende ondersteund door het gebruik van de doeltaal tijdens de instructie. Men heeft de neiging snel terug te vallen op het Nederlands uit vrees dat de leerlingen niet zouden kunnen volgen.

De vakgroep is zich ervan bewust dat het aanbod van leerplandoelstellingen voor schrijfvaardigheid lacunes vertoont. Dit schooljaar worden de eerste stappen gezet om dat bij te sturen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. Er zijn mogelijkheden om met audiovisueel materiaal en met computers te werken. De twee vaklokalen zijn ook aangekleed met didactische en culturele posters die de taal en de cultuur aanschouwelijk maken.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep heeft inspanningen geleverd om ICT steeds meer te integreren in het leerproces, al zijn er nog leraargebonden verschillen. ICT wordt aangewend om de lessen visueel te ondersteunen, voor de gedifferentieerde remediëring van de kennis, voor het raadplegen van naslagwerken en het maken van filmpjes.

Tijdens het schooljaar worden de vaardigheden te weinig getoetst om een representatief beeld te krijgen van de taalvaardigheid van de leerlingen bij elke rapportperiode. Het cijfer voor Frans bij dagelijks werk is niet representatief voor de leerplandoelen, omdat het hoofdzakelijk gebaseerd is op kennistoetsing in beperkte functionele contexten. In het jaartotaal van de leerlingen leidt deze situatie tot een sterk kennisgerichte beoordeling, omdat het gewicht van het dagelijks werk meetelt voor 60 % van het totaal en de examens voor 40 % (waarvan de helft voor kennis). Bovendien krijgen de leerlingen en de leraren hierdoor geen correct beeld van de leervorderingen van de leerlingen voor taalvaardigheid en kan de vakgroep bijgevolg de remediëring niet voldoende afstemmen op de noden. Enkel de tekorten voor de kenniscomponent worden voldoende geredieerd. De evaluatiepraktijk sluit nog niet voldoende aan bij de beleidsoptie en alle andere inspanningen van de vakgroep om de leerlingen intensief te ondersteunen in het leerproces.

Er zijn examens in december en in juni. Ze worden opgesteld in overleg en zijn evenwichtig samengesteld. Zowel de kenniscomponent als de vaardigheden worden getoetst. De examens vertonen een aantal voorbeelden van een geïntegreerde toetsing van de kennis in taaltaken. Parallele lesgroepen krijgen dezelfde examens.

Voor de taaltaken die worden beoordeeld, maken de vraagstelling en toetstechniek het mogelijk valide en betrouwbaar te evalueren. Vorig schooljaar werden de vakattitudes leraarafhankelijk geëvalueerd.

Leerlingen krijgen leerstofoverzichten. Voor de examens is de puntenverdeling over de leerplancomponenten voldoende transparant. Op toetsen en examens wordt ook het te behalen aantal punten aangegeven bij elke vraag. De productieve vaardigheden worden occasioneel geëvalueerd op basis van scorewijzers met doordachte criteria.

De meerderheid van de leerlingen behaalde vorig schooljaar voldoende tot goede resultaten. De jaarresultaten hebben evenwel een beperkte informatiewaarde voor het studiepeil van de leerlingen, aangezien ze niet gebaseerd zijn op een voldoende aanbod van leerplandoelstellingen voor schrijfvaardigheid en op een valide evaluatie van de vijf taalvaardigheden.

De vakgroep heeft op het einde van vorig schooljaar een aantal afspraken gemaakt die sinds september 2014 worden geïmplementeerd. Zo werd de optie genomen om bij elke rapportperiode de vijf taalvaardigheden te evalueren. Sinds dit schooljaar werkt de vakgroep ook met een progressiefiche voor de attitudes op basis van criteria. De beoordeling van de vakattitudes en die van de algemene (gedrags)attitudes worden hierbij niet duidelijk onderscheiden. Daardoor is het aandeel van de attitudebeoordeling in de score voor dagelijks werk niet transparant. De vakgroep werkt aan de transparantie van de evaluatie door scorewijzers met criteria te ontwikkelen voor de productieve vaardigheden.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De preventieve maatregelen dragen sterk bij tot het optimaliseren van het leerproces. De school voorziet in uren voor preteaching en coteaching. De sfeer in de lessen is constructief. Er worden duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen met de agenda. De didactische werkvormen zijn activerend en bevorderen de taalverwerving. Individuele verschillen tussen de leerlingen worden gedeeltelijk met binnenklasdifferentiatie opgevangen en met de projectwerking. Het systeem van 'attest regelmatige leerling' maakt het mogelijk de leerlingen meer tijd te geven om de leerplandoelstellingen te bereiken en wordt toegepast voor een beperkt aantal leerlingen. Het leren leren wordt geconcretiseerd met het aanreiken van studietips en naslagwerken, door de aandacht voor zelfevaluatie en het projectwerk in een aantal lesgroepen, waar leerlingen begeleid zelfstandig werken. Het zelfstandig werk van de leerlingen betreft evenwel nog al te vaak het inoefenen van grammatica en woordenschat en slechts in geringe mate het oefenen van vaardigheden.

De verantwoordelijkheid voor de remediëringsinitiatieven ligt bij de individuele leraar. De leerlingen kunnen steeds terecht voor extra uitleg en voor inhaaltoetsen bij afwezigheid. De studieresultaten en effecten van de remediëringsinitiatieven worden opgevolgd op klassenraden. Er zijn weinig sporen van de registratie van remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering*Overleg**Vorming*

In het teken van de vakwerking maken de leraren afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten. Recentelijk werd de weg ingeslagen naar een meer gestructureerde kwaliteitszorg, waarbij de vakgroep op basis van zelfevaluatie prioriteiten vastlegt per schooljaar. De vakgroep is responsief en streeft naar een verbetering van de kwaliteit. Getuige hiervan is de positieve evolutie van aandacht voor leezorg en voor de integratie van ICT in de onderwijspraktijk.

De laatste twee schooljaren werden vooral nascholingen gevolgd over leezorg en over de integratie van ICT in het onderwijs Frans. De impact van deze vormingen zijn duidelijk merkbaar in de onderwijspraktijk. De vakgroep multiplificeert de gevolgde nascholingen.

3.1.1.2 Muzikale opvoeding in de A-stroom (leerplan O/2/2005/075)**Voldoet**

Het muziekonderwijs kenmerkt zich door een bewuste leerplanbehandeling met ruime aandacht voor reflectie. Dat resulteert in een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Vanuit het muziekonderwijs is er ook een waardevolle inbreng voor de brede en harmonische vorming op schoolniveau.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

De leerplanbehandeling gaat uit van kwaliteitsvolle documenten die ondersteuning bieden voor het plannen van het muziekonderwijs. De jaarplannen etaleren voor elke les zowel de behandelde leerplandoelstellingen als de nagestreefde vakoverschrijdende eindtermen. Uit gesprekken en nazicht blijkt dat de jaarplannen getuigen van realiteitszin en bijgevolg goed afgestemd worden op de lesgroepen van de eerste graad. De planningsdocumenten worden als werkinstrumenten gehanteerd. Dat is merkbaar vanuit de verschillende aanpassingen en bijstellingen die in de jaarplannen voorkomen. Deze aanpassingen bewaken ook het evenwicht binnen de leerplanbehandeling.

De leerlingen krijgen bij het begin van de les duidelijke info over welke leerplandoelstellingen vooral aan de orde zijn. Deze interessante strategie staat in duidelijke relatie tot de gehanteerde evaluatiepraktijk.

Binnen dezelfde muziekles komen verschillende muzikale omgangsvormen aanbod. Er gaat daarbij ruime aandacht naar de muziekpraxis, zowel vocaal als instrumentaal. Het musiceren is goed afgestemd op de leerlingenpopulatie.

De gebruikte woordenlijsten zijn een interessant middel om te sleutelen aan de leerplandoelstellingen rondom 'spreken over muziek'. Het verdient aanbeveling deze lijsten gefaseerd in te zetten, zodat het leerproces meer stapsgewijs kan gebeuren.

Het muziekbeluisteren gaat uit van de genrevrije benadering. Bij het luisteraanbod is waakzaamheid geboden inzake een gezond evenwicht tussen de zogenoemde 'ernstige' en 'lichte' muziek.

Diverse vakoverstijgende initiatieven worden genomen waarin het muziekonderwijs een plaats krijgt. Deze activiteiten en projecten zijn veelal gelinkt aan de leerplanbehandeling. Evenzeer leveren deze initiatieven een waardevolle bijdrage tot de brede en harmonische vorming op schoolniveau.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het vaklokaal aan de Boomsesteenweg is voldoende ruim en heeft een behoorlijke akoestiek. Het schoolmeubilair is afgestemd op de ergonomie van de leerlingen. De stoelpoten zijn nog niet van stoppen voorzien om de lawaaihinder weg te werken. Het is belangrijk dat de geplande uitbreiding van het aantal muziekinstrumenten vooral ten dienste staat van de verdere uitbouw van het attractief musiceren. Het vaklokaal, waar ook de lessen plastische opvoeding plaatsvinden, verdient een sterkere en meer specifieke aankleding om er een uitnodigende ruimte voor muziekonderwijs van te maken.

Het lokaal op de vestigingsplaats Jan de Voslei is veel te klein om het tot een volwaardig muzieklokaal uit te bouwen. Wat de uitbreiding van het aantal muziekinstrumenten betreft, geldt dezelfde opmerking als voor het muzieklokaal aan de Boomsesteenweg.

In beide lokalen staat voldoende ICT-uitrusting ter beschikking voor de leerplanrealisatie. Ze wordt op een degelijke manier ingezet bij het leerplanwerk.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingresultaten voor muzikale opvoeding zijn behoorlijk. Voor het organisatorische luik van de evaluatiepraktijk worden de bestaande schoolafspraken gevolgd. Het inhoudelijke luik van de evaluatiepraktijk zit in een interessante fase van vernieuwing die er vooral op gericht is het evalueren als een belangrijke stapsteen te zien in het leerproces. De organisatie en de inhoud van de evaluatiepraktijk worden goed gecommuniceerd met leerlingen en ouders, zowel mondeling als schriftelijk. De geschreven evaluatiecriteria kunnen nog duidelijker en eenvoudiger geformuleerd worden. Ook de definitieve vastlegging van leerdoel, leerinhoud en vakgerichte attitude verdient verdere verfijning.

De huidige vernieuwing van de evaluatiepraktijk draagt aanzienlijk bij tot het zicht op en de registratie van de muzikale vorderingen van de individuele leerling. Het opnemen van zelfevaluatie door de leerlingen levert winst op voor het onderwijsleerproces.

Gelet op de beperkte onderwijstijd is het aangewezen bij de verdere uitwerking meteen te waken over de haalbaarheid van de evaluatiepraktijk. Voor de rapportering wordt gebruikgemaakt van het digitaal schoolplatform.

Leerbegeleiding Het merendeel van de leerlingen komt graag naar de muziekles. De sociale en emotionele begeleiding binnen het muziekonderwijs is goed. De leerlingen krijgen voldoende aanmoediging en bevestiging in een veilig en aangenaam leerklimaat. Lesafhankelijk kunnen de spreekkansen voor de leerlingen verhoogd worden. De muziekles is opgebouwd met voldoende variatie van muzikale omgangsvormen.

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding is degelijk wat de instructie betreft. Er wordt voldoende gebruikgemaakt van reeds verworven kennis en vaardigheden. De 'remedial teaching' is nog te beperkt in het leerproces opgenomen.

Deskundigheidsbevordering Er is volwaardig geparticipeerd aan de aanvangsbegeleiding, die degelijk is uitgewerkt. Voor specifieke vakondersteuning is het aangewezen op zoek te gaan naar een interessant forum voor muziekpedagogische en muziekdidactische uitwisseling als inspiratie en stimulans voor het leerplanwerk. Voorts betekenen zowel het geven van muzieklessen binnen het deeltijds kunstonderwijs als het lidmaatschap van een aantal verenigingen voor amateurkunsten positieve impulsen voor het muzikleraarschap.

*Overleg
Vorming*

3.1.1.3 Nederlands in de A-stroom (leerplan O/2/2012/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vakgroep is vertrouwd met het geldende leerplan en verwerkt de leerplandoelstellingen en leerinhouden gelijkgericht in het aanbod. De waaier van tekstsoorten die het leerplan aanreikt, wordt voldoende geëxploreerd. De receptieve vaardigheden, inclusief kijkvaardigheid, en de productieve vaardigheden komen geproportioneerd aan bod in het leerproces, evenals een aantal strategieën, die de leerlingen in het teken van leren leren voor het vak verwerven. De vaardigheden worden ontwikkeld conform het integratieprincipe dat het leerplan voorschrijft. Er is bewuste aandacht voor culturele en interculturele gerichtheid in het onderwijs- en leerproces. De integratie van vaardigheden en taalbeschouwing is niet optimaal. In tegenstelling tot wat het leerplan vraagt, wordt taalbeschouwing te weinig opgevat als een samengaan van kunnen en kennen. In de lespraktijk wordt deze component nog gereduceerd tot het aanbod van geïsoleerde spraakkunstige en lexicale inhouden, zodat inzicht in het taalsysteem niet systematisch gegenereerd wordt vanuit de reflectie op eigen en andermans taalgebruik.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school ondersteunt het onderwijs Nederlands conform de minimale materiële leerplanvereisten. De vakgroepleden zetten de beschikbare apparatuur intensief in en integreren ICT systematisch in de lessen. In de lokalen is gemakkelijk verplaatsbaar schoolmeubilair voorhanden, waardoor het gebruik van communicatieve en interactieve werkvormen bevorderd wordt.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school hanteert een vorm van gespreide evaluatie, waarvan toetsen, taken en examens deel uitmaken. De opdrachten peilen naar kennis, vaardigheden en inzicht op een aanvaardbaar beheersingsniveau. Voor de beoordeling van het dagelijks werk en de examens hanteert de vakgroep de puntenverdeling die op schoolniveau werd afgesproken. De beoordeling van vakgebonden attitudes wordt verrekend in een globaal cijfer, waardoor ze voor de leerlingen niet of te weinig transparant is. Taalbeschouwelijke kennis en inzicht worden te weinig getoetst en beoordeeld in de context van taaltaken. De toetsing van taalbeschouwelijke kennis op zich beantwoordt niet aan de leerplanvisie op de component taalbeschouwing.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De klassengemiddelden op schooljaarbasis voldoen. Tekorten voor Nederlands sporen meestal met tekorten voor andere vakken. Op grond van duidelijke klasafspraken voor het vak weten de leerlingen wat zij mogen verwachten en wat van hen verwacht wordt. Het klassenmanagement is professioneel, met veel aandacht voor de studiehouding, de creatieve inbreng van de leerlingen en het correcte taalregister. Naast het leergesprek worden activerende werkvormen toegepast. De leraren zetten in op leren leren en leren structureren, onder meer aan de hand van de OVUR-procedure, die ook in evaluatieopdrachten wordt gevolgd (OVUR: oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren). Zij maken het onderwijs Nederlands zo aanschouwelijk mogelijk, waardoor het leerproces sterk wordt ondersteund.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Voor de screening van de beginsituatie en de extra begeleidingsinitiatieven is er een synergie met de GOK-werking. Leerlingen met taalachterstand en leermoeilijkheden krijgen ondersteuning en zinvolle remediëringstaken. De leraren hebben een dynamische vakgroepwerking ontplooid, die een kader biedt waarin zij elkaar wederzijds ondersteunen en waarin beginnende leraren passende opvang vinden. De afgelopen schooljaren werden vooral algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. Voor het lopende schooljaar werd externe nascholing over de evaluatiepraktijk gepland.

3.1.1.4 Wiskunde in de A-stroom (leerplan O/2/2008/011)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meeste leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met meer dan voldoende diepgang behandeld. Er gaat voor bepaalde onderwerpen veel aandacht naar rekenoefeningen. Probleemoplossende vaardigheden worden minder vaak ingeoefend. De leerplandoelstellingen meetkunde 91, 92 en 108 komen weinig aan bod. De vakgroep werkt handboekgestuurd veeleer dan leerplangericht.
---	---

De overige leerplandoelen worden zeer nauwgezet behandeld. De vakgroep biedt alle onderwerpen op het hoogste verwerkingsniveau aan. Soms behandelen de leraren onderwerpen die het leerplan duidelijk overstijgen. Het beheersingsniveau van deze topics is aanzienlijk lager.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De meeste lokalen zijn uitgerust met computers, die weinig worden ingezet. De vakgroep realiseert nipt de ICT-leerplandoelstellingen. De meerwaarde van ICT bij het aanbod en de evaluatie van de leerstof wordt nog niet ten volle benut. Het rekentoestel wordt veelal gebruikt om berekeningen te controleren (leerplandoelstelling 32, eindterm 9).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leraren gebruiken de digitale leeromgeving van de school als communicatiemiddel en om extra oefeningen ter beschikking te stellen. De meeste lokalen kregen een wiskundige inkleding. De leerlingen krijgen op deze wijze les in een wiskundig krachtige leeromgeving. De examenvragen zijn veelal verzorgd en helder. Het aantal examenopgaven is redelijk, al bevatten sommige examens repetitieve oefeningen. De toetsen van het dagelijks werk zijn gericht op de leerinhouden, veeleer dan op de leerplandoelen. Diverse vragen overstijgen duidelijk de verwachtingen van het leerplan. De evaluatie peilt naar een zeer hoog beheersingsniveau. De vraagstelling is sterk gericht op de oefeningen van het handboek en minder op het door het leerplan verwachte verwerkingsniveau. De gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling op toetsen en examens bevordert de transparantie van de evaluatie. Daar het dagelijks werk en de examens niet hetzelfde gewicht hebben in de berekening van het eindtotaal (respectievelijk 60 % en 40 %), is het aandeel van de verschillende leerstofonderdelen in het totaalcijfer echter niet duidelijk. De toetsen bevragen een aantal vaardigheden (taalvaardigheid, tekenvaardigheid) maar de klemtoon ligt sterk op rekenvaardigheden. Vele vragen peilen naar hetzelfde leerplandoel. Hierdoor wordt de toetsing nodeloos verzaamd. Het eindcijfer geeft niet altijd op een valide wijze aan of alle leerplandoelen werden bereikt. De leerlingen behalen doorgaans goede resultaten voor wiskunde. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Het professioneel engagement en de vakdeskundigheid van de leraren heeft een positieve invloed op het leerklimaat binnen de klassen. In alle klassen is de curatieve leerbegeleiding sterk uitgewerkt. De leraren bieden remediëringsoefeningen aan en stellen modeloplossingen ter beschikking. De school organiseert diverse inhaallessen die de leerlingen al dan niet verplicht bijwonen. De vakgroep heeft over het algemeen weinig aandacht voor preventieve leerbegeleiding. De wiskundetaal wordt niet altijd voldoende geduid, bijvoorbeeld als het erom gaat de link tussen het gebruikte wiskundige symbool en het wiskundige begrip te leggen.

De vakgroep neemt weinig initiatieven om de leerbegeleiding te stroomlijnen. De preventieve leerbegeleiding wordt aan de professionaliteit van de individuele leraar overgelaten, waardoor de invulling verschilt per leraar. Er zijn enkele beloftevolle aanzetten tot coöperatief leren, maar van binnenklasdifferentiatie is voorlopig geen sprake. De aanpak van de leerbegeleiding is zoals de aanpak van de evaluatie zeer traditioneel.

Er zijn enkele aanzetten tot de opbouw van verticale leerlijnen. De vakgroep voert hierover informele gesprekken met de leraren van het vervolgonderwijs en/of het basisonderwijs. Dat leidde in het verleden tot enkele ad-hocbijsturingen van het aanbod, maar van een doelgerichte aanpak is nog geen sprake.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen, neemt de school deel aan de wiskundeolympiade en aan andere wedstrijden. De vakgroep organiseert ook diverse uitdagende projecten als extraatje om de wiskundig sterke leerlingen uit te dagen.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben weinig impact op de lespraktijk en op de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep. De vakgroep stelt de jaarplannen en de examens gezamenlijk op. Via intense informele contacten wordt de dagelijkse lespraktijk constant gedeeld.

De vakgroep begeleidt en ondersteunt beginnende leraren. De integratie verloopt vlot en de nieuwe leraren hebben een duidelijk zicht op de in de vakgroep heersende (school)cultuur.

3.1.1.5 VOET

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid

De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de algemene schoolvisie en binnen een traditie van brede vorming en van extracurriculaire activiteiten. De school beschikt sinds de invoering van de geactualiseerde VOET over een beleidsplan. Zij formuleert specifieke doelstellingen op school-, leraren- en leerlingenniveau. De scholengemeenschap bepaalt welke VOET moeten worden nagestreefd in de eerste graad. De school heeft geen doordachte strategie om concreet inhoud te geven aan de VOET, waardoor de gelijkgerichtheid binnen en over de vakgroepen heen beperkt is. De VOET krijgen uiteenlopende invullingen bij de verscheidene vakgroepen, waardoor niet alle eindtermen met evenveel diepgang worden nagestreefd.

Ondersteuning

De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De school werkt met een VOET-team, dat de coördinatie van de extracurriculaire activiteiten op zich neemt. Bijna het hele leerkrachtenteam werkt mee aan de realisatie van deze projecten.

De school legt een groot deel van de verantwoordelijkheid voor het nastreven van VOET bij de vakwerkgroepen. Leraren noteren in hun jaarplan op het digitaal leerplatform bij elke lesinhoud de VOET waaraan ze werken. Dat gebeurt ook voor de projecten.

De geactualiseerde VOET werden toegelicht op de algemene personeelsvergadering en op het overleg van de vakgroepverantwoordelijken. De ouders krijgen bij het begin van het schooljaar een brief mee met info over de VOET-werking.

Doeltreffendheid De school heeft een sterk beleidsplan met concrete doelen. Het wordt echter te weinig aangestuurd en opgevolgd, waardoor geplande stappen niet gerealiseerd worden. Zo komt de VOET-integratie in de lessen weinig aan bod in een aantal vakgroepen. Het beleidsplan wordt onvoldoende geëvalueerd en bijgesteld.

Het VOET-team overloopt occasioneel de VOET. Wanneer het team de indruk heeft dat een eindterm te weinig aan bod komt, wordt dat bijgesteld. Dat gebeurt echter niet systematisch en ook niet op basis van het bestaande digitale registratiesysteem.

Evaluatie van projecten is niet structureel ingebouwd in de projectwerking. De projectevaluatie gebeurt informeel, wat structurele bijstellingen hypothekeert.

Ontwikkeling Er zijn enkele professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Deze professionalisering is niet opgenomen in het beleidsplan. Het schoolteam werd geïnformeerd over de geactualiseerde VOET en werd ondersteund bij de uitwerking van de registratieprocedure. De directie heeft de optimalisering van de VOET-werking opgenomen in haar aanzet tot een algemeen beleidsplan.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Ze komen aan bod binnen projecten en vakken van de basisvorming zoals lichamelijke opvoeding, waardoor alle leerlingen bereikt worden. De school organiseert meerdaagse extramurale projecten, waarin VOET uit verscheidene contexten aan bod komen. De nodige aandacht gaat hier naar lichaamshygiëne, beweging en gezonde voeding.

Uit de digitale inventarisatie blijkt dat de eindtermen rondom verkeer tot nog toe minder aan bod kwamen. Daarvoor zijn enkele nieuwe initiatieven gepland.

Mentale gezondheid Ongeveer de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang bij alle leerlingen nagestreefd. Ze komen aan bod binnen projecten en vakken van de basisvorming, waardoor alle leerlingen bereikt worden. 'Weerbaarheid' komt vooral impliciet en veeleer ad hoc aan bod naar aanleiding van concrete voorvallen. Daardoor ontbreken een logische opbouw en diepgang. Relationele en seksuele vorming wordt beperkt uitgewerkt in enkele vakken.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het Stedelijk Onderwijs wil voor de organisatie van het welzijnsbeleid vooral eenheid en samenwerking creëren. Daarom heeft het beleid gekozen voor een indeling in divisies volgens de onderwijsniveaus. Sinds 1 september 2014 zijn de twee scholengemeenschappen (Noord en Zuid) gefuseerd tot één scholengemeenschap (Stedelijk Lyceum) en ondergebracht in de divisie secundair onderwijs. Deze heeft een eigen opdracht, werking, structuur en stelt een beleidsplan op. De divisie wordt geleid door één divisiedirecteur om maximale eenheid van het beleid na te streven.

De dienst Patrimonium en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (IDPB) ondersteunen de divisie. Zij volgen de verslagen van de externe diensten op en geven hierbij advies.

Eveneens plannen zij acties om de bewoonbaarheid en veiligheid in de scholen te verbeteren. Uit het onderzoek Bewoonbaarheid, Veiligheid en Hygiëne (BVH) blijkt dat de ondersteuning en de advisering van de interne preventiedienst aan de directies nog niet optimaal verlopen. Per vestigingsplaats is er een lokale preventiemedewerker die fungeert als contactpersoon voor de IDPB en de dienst Patrimonium.

De organisatie en de uitvoering van het welzijnsbeleid zijn geïntegreerd in het algemeen beleid, zowel op school- als op divisieniveau. Het centrale beleid streeft naar een transparant BVH-beleid waarbij renovatie en nieuwbouwprojecten centraal staan. Verder wordt er volop ingezet op attitudewijziging en vorming van het personeel aangaande BVH. Verschillende acties zijn in de meerjarenplanning op centraal niveau opgenomen en worden door diverse verantwoordelijken opgevolgd.

Uit het onderzoek blijkt dat door het gebruik van verscheidene planningsdocumenten (Metis-square, globale preventieplannen, actieplannen ...) de lokale verantwoordelijken niet altijd zicht hebben op de geplande en de reeds uitgevoerde taken door het centrale niveau. Het afgelopen jaar is sterk ingezet op de verbetering van de communicatie tussen het centrale niveau van het Autonoom Gemeentebedrijf (AGB) van het Stedelijk Onderwijs en de scholen, maar dit verloopt nog steeds niet optimaal. De school is nog onvoldoende op de hoogte van de stand van zaken van de werken gepland door de dienst Patrimonium. Het beleid maakt zich sterk dat na de operationalisering van Metis-square, de scholen een totaal beeld zullen krijgen op de beheersing van de risico's.

De inspraak van de werknemers in het welzijnsbeleid wordt voor het Stedelijk Onderwijs geregeld via het Speciaal Overleg Comité (SOC). Dit comité vergadert op regelmatige tijdstippen. Op het niveau van de school worden een globaal preventieplan (GPP) en jaarlijks actieplan (JAP) opgesteld door de lokale werkgroepen voor preventie. Nieuwbouwconcepten en grote renovaties zijn in aparte AGB-/patrimoniumprojecten opgenomen. De documenten die voorgelegd worden aan het SOC, zijn meestal de acties opgesteld door de dienst Patrimonium en zijn vooral beperkt tot de investeringsdossiers voor het AGB van het Stedelijk Onderwijs. Het GPP en JAP, opgesteld op schoolniveau, worden nauwelijks aan het SOC kenbaar gemaakt. De onderwijsinspectie heeft echter wel bedenkingen bij het toekennen van de prioriteiten en de wijze waarop enkele vooropgestelde streefdata zijn bepaald. De prioriteitenbepaling is doorgaans onvoldoende gebaseerd op duidelijke criteria of risicoanalyses.

De school beschikt over twee vestigingsplaatsen, waarvan de hoofdvestigingsplaats zich bevindt in de Boomsesteenweg 270. Op de tweede vestigingsplaats op de Jan de Voslei 6 zitten slechts twee klassen. Beide locaties werden bezocht.

De school gaat op systematische wijze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen. De directie communiceert haar veiligheidsbeleid met het personeel tijdens de lokale werkgroep-, personeels- en vakvergaderingen. De verslagen zijn via diverse kanalen raadpleegbaar. Er zijn klasafspraken en checklists om de veiligheid van de lokalen na te gaan.

De school heeft per vestigingsplaats een apart gestructureerd globaal preventieplan en jaarlijks actieplan uitgewerkt, die deels gebaseerd zijn op de bevindingen van de intern en extern uitgevoerde controles. Het systematisch opnemen van de werkpunten, onderbouwd met risicoanalyses en de afstemming op de centraal beheerde planning, zijn nog niet optimaal. De budgetten zijn doorgaans niet opgenomen, maar wel gedeeltelijk in de begroting voorzien. Eveneens zijn de streefdata niet altijd weergegeven en zijn de risico-inschattingen te weinig gebaseerd op duidelijke criteria. Het jaaractieplan van de Jan de Voslei wordt stelselmatig opgebouwd en aangevuld, wat eigenlijk niet strookt met de doelstellingen ervan.

Uit de adviezen van de externe controlediensten, de IDPB en de externe dienst blijkt dat er enkele tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne werden opgemerkt. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt en andere zijn gepland. De vaststellingen in de documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte.

De belangrijkste tekorten op de hoofdvestigingsplaats Boomsesteenweg situeren zich in de chemieklas. Zo ontbreken onder andere een noodstop voor de gasafsluiting, een veiligheidsdouche en apparatuur voor oogspoeling. De sterke geur in de omgeving van de zuurkast is hinderlijk, waardoor het treffen van maatregelen noodzakelijk is. Eveneens kon niet met zekerheid worden aangetoond of de stookplaats afgescheiden is met een brandwerende deur. De compartimentering van de trappenhallen wordt door enkele slepende brandwerende deuren niet altijd gegarandeerd. De hoge temperatuur in een aantal klassen beantwoordt niet aan de comfortvoorwaarden. Aan de ingang van de school is er kans op valgevaar. Op deze locatie is er geen aangepast toegankelijk toilet voor mindervaliden.

In de Jan de Voslei is de compartimentering van de trappen opgenomen in de planning van Metis-square, maar nog niet uitbesteed. De keuringsverslagen van de liften en het brandweerverslag bevatten opmerkingen die nog moeten worden opgevolgd.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het beleid concretiseerde recentelijk een aantal evaluatiedoelen (bezinning over het leerproces, beoordeling en oriëntering) in een visietekst. De tekst is voorlopig slechts een synthese van de bestaande situatie, waardoor van een gedragen visie geen sprake is. De evaluatiepraktijk staat nog in het begin van een ontwikkelingsproces en er werden nog geen geoperationaliseerde doelen geformuleerd. Om een gelijkgerichte visie te ontwikkelen, wordt een beroep gedaan op de vakgroepen.

De school neemt stappen om leefattitudes in de evaluatie op te nemen. Vele vakgroepen hanteren nog geen objectief meetinstrument, waardoor de attitude-evaluatie veelal beperkt is tot de vereniging van individuele meningen van de vakleraren. De evaluatie van vakattitudes verschilt per vak, waardoor het aandeel in de totaalscore niet voor elk vak transparant is. Heel wat leraren maken weinig onderscheid tussen vak- en leefattitudes. De gebruikte instrumenten zijn sanctionerend, veeleer dan vaststellend.

Ondersteuning De implementatie van de evaluatiepraktijk wordt overgelaten aan de professionaliteit van de vakgroepen. Daardoor ontstaan vakafhankelijke kwaliteitsverschillen. Gemeenschappelijke examens, toetsen en verbeter sleutels voor parallelklassen leiden tot gelijkgerichtheid.

De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en transparante manier via frequente rapporten, oudercontacten en een voor ouders voortdurend raadpleegbaar elektronisch platform. Het beleid stimuleert de leraren om de rapportcijfers met degelijke commentaren te onderbouwen. Niet alle leraren volgen deze richtlijn even plichtsgetrouw. De toelichtingen op het rapport zijn veelal gericht op leerattitude en geven soms een inhoudelijke analyse van de resultaten. De school streeft ernaar de leerlingen en de ouders zoveel mogelijk bij de evaluatie te betrekken. De leraren bespreken de evaluatie uitgebreid met beide partijen.

Doeltreffendheid De invulling van het formatieve aspect van de evaluatie hangt af van de betrokken leraar of vakgroep. De oorzaken van teleurstellende studieresultaten worden vaak bij de (inputkenmerken van) de leerlingen gelegd. De analyse van de evaluatiegegevens wordt niet door elke vakgroep even efficiënt gebruikt om de preventieve leerbegeleiding bij te sturen. Teleurstellende resultaten geven meestal aanleiding tot een remediëringstraject. De evaluatie wordt echter zelden in vraag gesteld. De leraren laten zich bij de evaluatie nog te vaak leiden door de traditie en in mindere mate door de verwachtingen van het leerplan. De veelal kennisgerichte toetsing resulteert voor bepaalde vakken in teleurstellende resultaten bij een groot deel van de leerlingen.

De validiteit van de verkregen scores en de wijze waarop de realisatie van de leerplandoelstellingen wordt gemeten, verschillen sterk van het ene vak tot het andere. De evaluatie van het dagelijks werk verschilt bovendien voor sommige vakken van de vraagstelling op het examen. Door de verschillende weging van deze beide onderdelen (60 % dagelijks werk versus 40 % examen) is het aandeel van de diverse leerplanonderdelen in het totaalcijfer niet altijd transparant.

De rapportering van de eindresultaten is conform de regelgeving. Er is een correcte afhandeling van de processen-verbaal. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig en de B- en C- attesten worden gemotiveerd. De school hanteert geen deliberatiecriteria en attesteert streng. Het aantal B-attesten is aanzienlijk hoger dan in vergelijkbare scholen. De school reikt aan bepaalde leerlingen attesten van regelmatige lesbijwoning (ARL) uit. De doeltreffendheid daarvan wordt niet nagegaan.

Ontwikkeling Recentelijk werden enkele initiatieven opgestart om de evaluatiepraktijk te ondersteunen. Het aandeel van de verschillende dagelijkse werken in het jaartotaal werd recentelijk aangepast.

Hoewel het beleid professionalisering omtrent competentiegericht evalueren stimuleert, is het aantal gevolgde nascholingen door de leraren beperkt. De school laat zich, indien nodig, ondersteunen door de pedagogische begeleidingsdienst.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De visie op leerzorg sluit aan bij het pedagogisch project van de school. De school heeft voor leerzorg nog geen geoperationaliseerde doelstellingen geformuleerd. Het leerzorgbeleid is sterk gericht op curatieve zorg en minder op preventieve zorg en socio-emotioneel welzijn. Leerzorg is geïntegreerd in de GOK-werking. De school legt de verantwoordelijkheid voor leerzorg allereerst bij de leraren. De tweedelijnszorg is de taak van het leerzorgteam, bestaande uit een ruime groep leraren uit verscheidene vakgroepen. Zij worden aangestuurd door de GOK-coördinator. Het leerzorgbeleid legt geen duidelijke link met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

Ondersteuning De school heeft een breed gamma van initiatieven uitgebouwd om het leren te ondersteunen.

De school brengt de beginsituatie van elke leerling duidelijk in kaart. Zij maakt daarbij ook gebruik van info uit het basisonderwijs. Die informatie wordt in beperkte mate gebruikt om het onderwijs af te stemmen op de individuele noden van de leerlingen. Taalzwakke leerlingen krijgen ondersteuning. Zowel de registratie van gegevens als de communicatie met de ouders is behoorlijk.

Voor de belangrijkste leerstoornissen zijn begeleidingsplannen opgesteld, waarin ondersteunende maatregelen zijn opgenomen. Die worden in samenspraak met het CLB, de begeleidende klassenraad en de ouders afgestemd op de noden van de leerling.

De school maakt ernstig werk van differentiatie tussen lesgroepen. Daartoe organiseert ze enkele klassen met zeer specifieke doelstellingen: de talentklas, de iLearnklas en de sportklas. De concrete uitwerking is degelijk en gebeurt door een ruime groep van geëngageerde leraren.

De verantwoordelijkheid voor de preventieve leerbegeleiding ligt voornamelijk bij de leraren en vakwerkgroepen. De kwaliteit is vak- en leraarafhankelijk. Leren leren komt niet vakoverschrijdend aan bod. De school kiest uitdrukkelijk voor een planningsagenda voor de leerlingen. Tijdens de lessen is het onderwijsleergesprek een vaak gebruikte werkvorm. Gedifferentieerd werken en activerende werkvormen die meer aansluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen komen niet systematisch tot uiting in het verwerven van basisleerstof. De school organiseert ook een coach- en huiswerkklas. In deze klassen kunnen leerlingen niet alleen werken aan schooltaken, maar ze kunnen er ook terecht voor leerbegeleiding.

De school investeert ruim in de curatieve leerbegeleiding. Zowel de leraren als het zorgteam zetten zeer sterk in op remediëring. Voor leerlingen met zwakke resultaten stelt de begeleidende klassenraad een actieplan op. Zowel de registratie in het leerlingvolgsysteem als de communicatie met de ouders verloopt goed. De school levert ook inspanningen om de betrokkenheid van de ouders te verhogen, onder meer door het verplicht ophalen van het rapport.

Elk jaar organiseert de school na de eerste proefwerkperiode een competentiedag. Tijdens deze dag reflecteren de leerlingen over hun resultaat en stellen ze een persoonlijk actieplan op, dat wordt opgenomen in het digitale leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid Hoewel de school ruimschoots investeert in leerbegeleiding, heeft ze weinig zicht op de effecten en het rendement van die investering. De leerwinst voor Nederlands en wiskunde wordt daarentegen wel goed opgevolgd. De afgelopen twee schooljaren is er op het niveau van de schoolleiding ingezet op de aansturing en opvolging van de vakgroepen met het oog op de doeltreffendheid van de leerbegeleiding in het vakkenonderwijs.

Op basis van het leerlingvolgsysteem heeft de school een goed zicht op de prestaties en vorderingen van de leerlingen. De effecten van haar leerbegeleiding brengt zij evenwel nog niet in kaart en zij linkt ze nog niet aan de studieresultaten en de attestering.

Ontwikkeling De school geeft voldoende aandacht aan de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding. Bij de aanvang van het huidige schooljaar zijn verscheidene nieuwe initiatieven voor de leerbegeleiding genomen. Uit gesprekken blijkt dat deze initiatieven goed gekozen zijn en de leerbegeleiding kunnen verstevigen. Ook door het volgen van specifieke nascholing werkt de school aan de verdere groei van haar leerbegeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, kwaliteitszorg, leiderschap, visieontwikkeling Op onderwijskundig vlak werd het leiderschap de afgelopen schooljaren gekenmerkt door een aanpak die overwegend berustte op vertrouwen in het functioneren van de leraren en in de werking van de vakgroepen. Die aanpak resulteerde op het uitvoeringsniveau echter in een didactisch handelen dat weinig gelijkgerichtheid en doelgerichtheid vertoont op het vlak van de curriculumrealisatie en het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. De nood aan aansturing en opvolging van de vakgroepen blijkt voorts uit het gebrek aan een gelijkgerichte en doelgerichte leerlingenevaluatie en leerbegeleiding.

De huidige directie is aangetreden bij het begin van dit schooljaar. Op grond van een uitgeschreven beginsituatieanalyse probeert zij de continuïteit van het schoolbeleid te verzekeren en tegelijk nieuwe accenten te leggen, waardoor de kwaliteit en de effectiviteit van de schoolwerking, het curriculumaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding kunnen toenemen.

Er is een globale beleidsvisie, geïnspireerd door het pedagogisch project van de koepel. De visieontwikkeling gaat nog niet of te weinig gepaard met haalbare operationele doelstellingen volgens een tijdpad. De gedragenheid van de schoolvisie op de vakoverschrijdende eindtermen, de leerlingenevaluatie en de leerbegeleiding is voorlopig beperkt.

De school beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen. De schoolraad is gesitueerd op het niveau van de scholengemeenschap.

De directie wil uitdrukkelijk vorm geven aan een participatief en gedragen schoolbeleid. Daarom voert zij een opendeurpolitiek en stimuleert zij het engagement en de reële betrokkenheid van alle personeelsleden. Dat gebeurt onder meer naar aanleiding van algemene personeelsvergaderingen en samenkomsten van overlegfora zoals het kernteam, het pedagogisch college en de vakgroepvoorzittersvergadering. De leerlingen krijgen via de leerlingenraad de kans een inbreng te doen in de besluitvorming. De oudervereniging staat vooral in voor de organisatie van een aantal sociale activiteiten.

Op schoolniveau werden al initiatieven genomen om onder meer aan de hand van enquêtes op leerlingenniveau en functioneringsgesprekken op lerarenniveau de kwaliteit van de schoolwerking te verbeteren. Op het vlak van personeelsbeleid resulteerde de kwaliteitszorg in een degelijke aanvangsbegeleiding. Voor de vakgebonden professionalisering, onder meer met betrekking tot de leerlingenevaluatie, laat de school zich ondersteunen door de pedagogische begeleidingsdienst en plant ze naar aanleiding van de doorlichting inhaalacties. Ook voor de optimalisering van de leerbegeleiding worden professionaliseringsinitiatieven genomen. De kwaliteitszorg is echter verre van integraal. De effectiviteit van het attesteringsbeleid in het algemeen en van de attesten van regelmatige lesbijwoning (ARL) in het bijzonder werd nog niet nagegaan. Aan waardevolle initiatieven zoals de projectwerking worden voorlopig geen effectenmetingen of evaluaties gekoppeld, zodat structurele bijsturingen slechts beperkt mogelijk zijn.

Ook op het niveau van het kernproces is de kwaliteitszorg niet algemeen ingeburgerd. Leraren en vakgroepen gebruiken evaluatiegegevens niet systematisch om het onderwijsproces bij te sturen. De attesteringsgegevens van oud-leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben nog geen aanleiding gegeven tot bijstellingen van het onderwijs- en leerproces.

De schoolleiding erkent het belang van kwaliteitsonderzoek en kwaliteitsbewaking om haar ambities met betrekking tot de schoolwerking en het onderwijsaanbod waar te maken. Vandaar dat zij ook verder wil inzetten op integrale kwaliteitszorg als prioritair werkpunt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De accommodatie voor en de materiële ondersteuning van de meeste vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename leerklimaat.
- De kansengelijkheid.
- De brede vorming.
- De curatieve leerbegeleiding op schoolniveau.
- De projectwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatief beleid.
- De aanvangsbegeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De accommodatie voor het vak muzikale opvoeding.
- De afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen in de meeste doorgelichte vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De preventieve leerbegeleiding in samenhang met het gelijkgerichte nastreven van de VOET leren leren.
- De doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk in samenhang met de doelgerichtheid van de curatieve leerbegeleiding op vakniveau.
- De vakgebonden professionalisering.

Wat betreft het algemeen beleid

- De beleidsvisie op de leerlingenevaluatie.
- De aansturing en opvolging van de vakgroepen met het oog op de leerplangerichte onderwijs- en evaluatiepraktijk.
- De interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het vak Frans in de A-stroom.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1		
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **10-10-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Roger VAN DEN BORRE de inspecteur-verslaggever	Annick LIESENBORGHS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	